

Paragraf 1: Historiske antydninger med hensyn til begrebet arvesynd

*Hvorledes man da end stiller
problemet, så snart Adam
kommer fantastisk udenfor,
er alt forvirret*

Er dette begreb identisk med begrebet den første synd, Adams synd, syndefaldet?

Således har man vel undertiden taget det og derfor sat opgaven at forklare arvesynden som identisk med at forklare Adams synd. Da tænkningen her stødte på vanskeligheder, valgte man en udvej. For dog at forklare noget, anbragte man en fantastisk forudsætning, i hvis tab syndefaldets følge bestod.

Man vandt nu den fordel, at enhver villigt indrømmede, at en sådan tilstand som den beskrevne ikke fandtes i verden, men glemte, at tvivlen var en anden, om den havde eksisteret, hvilket var temmelig nødvendigt for at tabe den.

Menneskeslægtens historie fik en fantastisk begyndelse, Adam blev lagt fantastisk udenfor, den fromme følelse og fantasi fik, hvad den forlangte, et gudeligt forspil; men tænkningen fik intet.

På en dobbelt måde holdtes Adam fantastisk udenfor. Forudsætningen var en dialektisk-fantastisk, nærmest i katolicismen (Adam tabte *donum divinitus datum supernaturalis et admirabile*, dvs. 'en af Gud skænket, overnaturlig og vidunderlig gave'). Den var en historisk-fantastisk, nær-

mest i den føderale dogmatik, der dramatisk fortabte sig i en fantasi-anskuelse af Adams optræden som befuldmægtiget for hele slægten.

Begge forklaringer forklarer naturligvis intet, da den ene kun bortforklarer, hvad den selv har digtet ind; den anden blot digter noget ind, som intet forklarer.

Er begrebet arvesynd således forskelligt fra begrebet den første synd, at den enkelte kun gennem sit forhold til

Den tyske teolog, munk og reformator Martin Luther (1483-1546). De 'Schmalkaldiske Artikler', som Kierkegaard nævner, kaldes også: Artikel Christlicher Lehre, og er skrevet af Martin Luther i 1536. Indholdet i dette bekendelsesskrift falder i tre dele: Første del handler om treenigheden; anden del om messen og pavedømmet (hvor der tages afstand fra Rom); i tredje del nævnes en række lærepunkter, hvorved de evangeliske afviger fra katolicismen. Ved et konvent i 1538 i Schmalkalden i (den gang) Preussen blev Luthers artikler godkendt. Deraf navnet: 'Schmalkaldiske Artikler'.

Adam deltager i den og ikke gennem sit primitive forhold til synden?

I så fald er da Adam atter bragt fantastisk udenfor historien. Adams synd er da et mere end forbigangent (*plusquam perfectum*, dvs. 'førdatid'). Arvesynden er det nærværende, er syndigheden, og Adam den eneste, i hvem denne ikke var, da den blev ved ham.

Man stræbte da ikke efter at forklare Adams synd, men vil forklare arvesyndens i dens konsekvenser. Dog var forklaringen ikke for tænkningen. Deraf lader det sig godt forstå, at et symbolsk skrift udsiger umuligheden af forklaringen, og at dette udsagn står uden modsigelse med forklaringen.

De schmalkaldiske artikler lærer udtrykkeligt: *Peccatum hæreditarium tam profunda et tetra est corruptio naturæ, ut nullius hominis ratione intelligi possit, sed ex scripturæ patefactione agnoscenda et credenda sit*, dvs. 'arvesynden er en så dyb og hæslig fordærvelse af naturen, at den ikke kan indses af noget menneskes fornuft, men må erkendes og tros ud fra skriftens åbenbaring'.

Dette udsagn lader sig godt forene med forklaringerne; thi i disse kommer ikke så meget tankebestemmelserne frem som sådanne, men den fromme følelse (i retning af det etiske) giver sig luft i sin indignation på arvesyndens, påtager sig anklagerens rolle, og er nu ene bekymret for med næsten kvindelig lidenskabelighed, med en elskende piges sværmeri, at gøre syndigheden afskyeligere og afskyeligere og sig selv i den, så at intet ord er hårdt nok for at betegne den enkeltes parteciperen i den.

Vil man i denne henseende overskue de forskellige konfessioner, da frembyder der sig en *gradation*, dvs. 'gradvis udvikling', i hvilken den dybe protestantiske fromhed går af med sejren.

Den græske kirke kalder arvesyndens: ἀμάρτημα πρωτοπατορικόν, dvs. 'den fra den første fader kommende synd'.